

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 8 października 2015 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie z powództwa M. J. przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. o przywrócenie do pracy, wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy, odrzucił apelację powódki od wyroku tegoż Sądu z dnia 14 kwietnia 2015 roku.

W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd Rejonowy wskazał, iż zgodnie z art. 370 k.p.c. Sąd I instancji odrzucił na posiedzeniu niejawnym apelację wniesioną po upływie przepisanej terminu, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również apelację, której braków strona nie uzupełniła w wyznaczonym terminie.

Sąd podniósł, iż w rozpoznawanej sprawie w piśmie z dnia 3 lipca 2015 roku, stanowiącym odpowiedź na wezwanie do uzupełnienia braków formalnych apelacji poprzez uiszczenie opłaty sądowej w kwocie 13.555,00 zł, powódka reprezentowana przez pełnomocnika wniosła o zwolnienie z obowiązku uiszczenia opłaty od apelacji wskazując, że nie jest w stanie ponieść kosztów bez uszczerbku koniecznego dla utrzymania siebie i rodziny.

Postanowieniem z dnia 15 lipca 2015 roku Sąd Rejonowy oddalił wniosek powódki o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu apelacyjnym. Natomiast postanowieniem z dnia 17 września 2015 roku Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił zażalenie powódki na powyższe postanowienie.

Sąd wskazał, iż odpis postanowienia doręczono pełnomocnikowi powódki w dniu 21 września 2015 roku. Natomiast powódka nie uiściła opłaty od apelacji do dnia 30 września 2015 roku.

Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy na podatnie art. 370 k.p.c. odrzucił apelację.

Zażalenie od powyższego orzeczenia wniósł pełnomocnik powódki.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zw. z art. 100 oraz art. 101 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 roku (tj. Dz. U. z 2014 roku, poz. 1025) poprzez ich bezzasadne niezastosowanie i odmowę powódce możliwości obrony jej praw i sprawiedliwego procesu.

W uzasadnieniu swojego stanowiska skarżący wskazał, iż w niniejszej sprawie powódka wniosła o zwolnienie jej od kosztów sądowych i wniosek ten został oddalony, podobnie jak zażalenie strony na postanowienie w tym przedmiocie. Niemniej jednak powódka nie była i nie jest w stanie ponieść opłaty od apelacji we wskazanej wysokości. Wobec powyższego w ocenie skarżącego Sąd odrzucając apelację, odmówił powódce możliwości obrony jej praw.

Z uwagi na powyższe skarżący wniósł o zmianę zakażonego postanowienia poprzez - przyjęcie apelacji do rozpoznania. Nadto wniósł o orzeczenie o zwolnieniu skarżącej od kosztów sądowych w całości - zarówno w postępowaniu apelacyjnym, jak i niniejszym, podnosząc, iż powódka nie jest ich w stanie ponieść bez uszczerbku koniecznego dla utrzymania siebie i swojej rodziny - biorąc pod uwagę aktualnie złożone do akt sprawy oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania wraz z pismem z dnia 2 lipca 2015 roku.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Przepis art. 370 k.p.c. nakazuje sądowi pierwszej instancji odrzucić na posiedzeniu niejawnym apelację wniesioną po upływie przepisanej terminu, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również apelację, której braków strona nie uzupełniła w wyznaczonym terminie.

Zgodnie bowiem z art. 130 k.p.c. obowiązkiem strony jest uiszczenie należnej opłaty wraz z wniesieniem pisma procesowego. Osoba fizyczna może się domagać zwolnienia od kosztów sądowych, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny (art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych; Dz.U. z 2005 r. nr 167, poz. 1398 ze zm.)

Natomiast przepis art. 112 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych stanowi, że zgłoszenie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych oraz wniesienie środka odwoławczego od postanowienia o odmowie zwolnienia od kosztów sądowych nie wstrzymuje biegu toczącego się postępowania, chyba że chodzi o zwolnienie powoda od kosztów sądowych na skutek wniosku zgłoszonego w pozwie lub przed wytoczeniem powództwa. Jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych zgłoszony przed upływem terminu do opłacenia pisma został prawomocnie oddalony, przewodniczący wzywa stronę do opłacenia złożonego pisma, na podstawie art. 130 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego. Wskazanego przepisu nie stosuje się, jeżeli pismo podlegające opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia, zostało wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego. W takim przypadku, jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych złożony przed upływem terminu do opłacenia pisma został oddalony, tygodniowy termin do opłacenia pisma biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia, a gdy postanowienie zostało wydane na posiedzeniu jawnym - od dnia jego ogłoszenia. Jeżeli jednak o zwolnieniu od kosztów sądowych orzekł sąd pierwszej instancji, a strona wniosła zażalenie w przepisany termin, termin do opłacenia pisma biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia oddalającego zażalenie, a jeżeli postanowienie sądu drugiej instancji zostało wydane na posiedzeniu jawnym - od dnia jego ogłoszenia.

Wobec powyższego uprawomocnienie się postanowienia o oddaleniu wniosku strony w całości, jak i o uwzględnieniu go jedynie w części, aktywuje obowiązek uiszczenia przez nią całości lub części opłaty sądowej (post. SA we Wrocławiu z 26.1.2012 r., I ACZ 126/12, Legalis). Natomiast konsekwencją niewniesienia prawidłowej opłaty od apelacji w ciągu tygodnia od otrzymania odpisu postanowienia o negatywnym rozstrzygnięciu wniosku (zażalenia) w sprawie zwolnienia od kosztów związanych z jej wniesieniem, jest jej odrzucenie, jako nieopłaconej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2012 r., I CZ 36/12, niepubl.).

Na gruncie rozpoznawanej sprawy bezspornym jest fakt, iż apelacja od wyroku z dnia 14 kwietnia 2015 roku nie została należycie opłacona. Pełnomocnik powódki został wezwany przez Sąd Rejonowy do uzupełnienia braków formalnych apelacji poprzez uiszczenie opłaty od apelacji w kwocie 13.555 zł pod rygorem odrzucenia apelacji. W piśmie z dnia 3 lipca 2015 roku, stanowiącym odpowiedź na wezwanie do uzupełnienia braków formalnych apelacji, wniósł o zwolnienie powódki z obowiązku uiszczenia opłaty od apelacji wskazując, że nie jest ona w stanie ponieść kosztów bez uszczerbku koniecznego dla utrzymania siebie i rodziny. Postanowieniem z dnia 15 lipca 2015 roku Sąd Rejonowy oddalił przedmiotowy wniosek. Powyższe postanowienie zaskarżył pełnomocnik powódki, a Sąd Okręgowy w Łodzi postanowieniem z dnia 17 września 2015 roku oddalił zażalenie strony powodowej. Orzeczenie Sądu Okręgowego odmawiającego zwolnienia od kosztów zostało doręczone pełnomocnikowi powódki w dniu 21 września 2015 roku (k. 330). Zatem od tego momentu zaktualizował się obowiązek profesjonalnego pełnomocnika strony do uiszczenia w terminie tygodnia opłaty od apelacji. Jak wskazano bowiem powyżej, w każdym wypadku po oddaleniu lub zwrocie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych otwiera się stronie na nowo tygodniowy termin do uiszczenia opłaty. W niniejszej sprawie bezspornym jest natomiast, iż do dnia 30 września strona w ogóle nie wykonała zobowiązania Sądu, a zatem ustawowy termin do uiszczenia opłaty upłynął bezskutecznie z dniem 28 września 2015 roku. W konsekwencji wobec braku uiszczenia opłaty od apelacji przez pełnomocnika powódki w ciągu tygodnia od otrzymania odpisu postanowienia w przedmiocie oddalenia zażalenia w sprawie zwolnienia od kosztów związanych z jej wniesieniem, Sąd I instancji prawidłowo odrzucił środek zaskarżenia.

Na marginesie należy zaznaczyć, iż prawomocne oddalenie wniosku od kosztów sądowych stanowi kompetentną informację dla profesjonalnego pełnomocnika, jaką opłatę sądową obowiązany jest uiścić w terminie 7 dni od daty doręczenia postanowienia (postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 23 marca 2011 r. V CZ 116/10, Legali nr 428316) i Sąd nie miał obowiązku wezwać pełnomocnika do usunięcia braków fiskalnych pisma, którego

dotyczył wniosek o zwolnienie. Po bezskutecznym upływie tygodniowego terminu od doręczenia pełnomocnikowi odpisu postanowienia oddalającego zażalenie strony, Sąd I instancji zasadnie więc odrzucił apelację, jako nieopłaconą zgodnie z sankcją wynikającą z art. 370 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze uznać należy, iż zaskarżone postanowienie w pełni zatem odpowiada prawu.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 kpc. oddalił przedmiotowe zażalenie jako bezzasadne.

Zaznaczyć jednocześnie należy, iż wszelkie wskazywane przez stronę okoliczności sprowadzające się do zakwestionowania prawidłowości postanowienia w przedmiocie odmowy zwolnienia powódki od kosztów sądowych, mogą być co najwyżej podstawą rozpoznania przez Sąd Rejonowy ponownego wniosku strony o zwolnienie od kosztów sądowych, który został zgłoszony w zażaleniu. Wskazać bowiem należy, iż nie została generalnie wyłączona możliwość ponownego ubiegania się o zwolnienie od kosztów sądowych - art. 107 ww. ustawy zakazał jedynie powtórznego domagania się zwolnienia od kosztów sądowych w oparciu o te same okoliczności, które były już przedmiotem badania, ponieważ stanowiły uzasadnienie wcześniejszego wniosku, oddalonego przez sąd. Tym samym wskazane przez pełnomocnika powódki zarzuty sprowadzające się do wykazania, iż powódka nie jest w stanie bez uszczerbku dla koniecznego utrzymania siebie i rodziny ponieść koszty sądowe wraz z aktualnym oświadczeniem strony o stanie rodzinnym, majątku, dochodach, źródłach utrzymania, mogą zostać rozpoznane przez Sąd I instancji orzekający o zasadności zgłoszonego wniosku. Natomiast zaskarżone postanowienie dotyczy wyłącznie postanowienia w przedmiocie odrzucenia apelacji, stąd nie jest uprawniony wniosek pełnomocnika o orzeczenie o zwolnieniu od kosztów sądowych w całości, gdyż wykracza on poza przedmiot kontestowanego orzeczenia.

W związku z powyższym, Sąd Okręgowy przekazał Sądowi Rejonowemu dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi X Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wniosek pełnomocnika powódki o zwolnienie od kosztów zawarty w zażaleniu.

Przewodnicząca: Sędziowie:

Z./odpis postanowienia z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.